

PREA PUȚIN PENTRU COPII!

La sfârșit de stagiune, bilanțul spectacolelor pentru copii nu e satisfăcător. Dimpotrivă. Înainte de vacanță, Teatrul Tineretului și-a încheiat activitatea cu un călduros... apel adresat autorilor dramatici, chemându-i să scrie piese și pentru micii spectatori. Și deși toată lumea e convinsă de necesitatea creării unei asemenea dramaturgii, în ultimii ani nu a apărut nici o piesă valoroasă, cu *temă contemporană* pentru copii! Care să fie pricinile? Să începem cu cea dintâi: necunoașterea temeinică a micului erou contemporan, a *problemelor* (da, a problemelor!) sale, a relațiilor sale complexe, din cadrul școlii, organizației de pionieri și, mai ales, al familiei. Privirea superficială a acestor probleme, documentarea „din familie“, înțelegerea copilului ca pe un element „exotic“, ce debitează un limbaj de adult și care provoacă deci hazul prin contrast, nu poate duce la o lucrare dramatică viabilă, educativă și artistică totodată.

Glumind, un autor dramatic spunea un adevăr: „minorii au și ei problemele lor... majore“. Problemele educației, ale limpezirii, apoi ale călirii unei conștiințe socialiste, smulgerea ei de sub influențele vechii mentalități constituie o sarcină importantă în fața căreia trebuie să răspundă „prezent“ și dramaturgia pentru copii.

De fapt, tot greul, în stagiunea trecută, l-au dus inimoasele noastre teatre de păpuși, cu un repertoriu ce se profilează tot mai clar și mai artistic ca realizare și mai eficient ca țel educativ, ciștigându-și un public constant și credincios, atît în orașe cît și în satele vizitate tot mai des.

Ceea ce au făcut pînă acum teatrele „mari“ pentru copii e foarte puțin, și ceea ce au prevăzut ele în repertoriul viitoarei stagiuni e și mai puțin (ici, colo, *Inșir-te mărgărite* și *Floricea purpurie*, basme arhicunoscute și jucate), trădînd astfel și o serioasă lacună a secretariatelor literare, care, în acest domeniu, cu ușurință ar fi putut antrena în munca de creație, un număr de autori locali, mai ales din rîndurile cadrelor didactice.

Pomeneam într-un articol precedent, de un sector aproape complet „alb“ în capitolul teatrului pentru cei mici: preșcolarii. Ion Lucian are meritul de a fi autorul, interpretul, animatorul unui asemenea spectacol: *Cocoșelul neascultător*.

Piesa e mai mult un fel de tramă, ca pentru o reprezentație commedia dell'arte. Puțin text (atît cît leagă o acțiune de alta), multă fantezie actoricească, pantomimă, acrobatică, guignol, culoare. Pedagogia ne învață că „a.b.c.“-ul educației sînt bunele deprinderi, iar Ion Lucian — autorul — demonstrează destul de artistic necesitatea spălării cu apă rece, a gimnasticii de dimineață etc. Urmează apoi, firesc, educarea unor sentimente superioare: cinstea, prietenia, curajul.

Spectatorul mare și cel mic (mai ales) au sentimentul autenticității. Interpretii de pe scenă dau efectiv impresia că improvizează. Acest lucru îl fac excelent Ion Lucian (ursulețul) și Dem. Savu (motanul), ambii revărsînd cu generozitate o doză masivă de umor, o energie de-a dreptul athletică (vezi acrobațiile de circ), și stabilind un contact permanent cu sala. Ion Lucian și-a compus o mască fermecătoare de ursuleț poznaș, amuzant prin gravitatea cu care-și face datoria, și a fost animatorul unui colectiv care a jucat *serios* pentru copii, cu convingere. Tudorel Popa a „desenat“ cu morgă comică masca unui corb, parcă decupat din W. Busch, iar Ion Anghel a realizat un vulpoi, cu mijloace mai

Vulpea (Ion Anghel), Cocoșelul (Luluca Lipovan), Moțanul (Dem. Savu), Ursulețul (Ion Lucian), Măgarul (Arcadie Donos), Corbul (Tudorel Popa) sînt personajele care animă cele două piese pentru copii: „Cocoșelul neascultător” și „Mușchetarii Măgării Sale”, reprezentate pe scena Teatrului „C. Nottara”.

puțin obișnuite, mai complexe, dându-i aerul unui viclean zgîrcit dintr-o poveste populară moldovenească. Mai ștearsă, mai săracă și mai monocordă, interpretarea dată cocoșelului de Luluca Lipovan nu a fost la nivelul partenerilor săi, ceea ce a deschis uneori un „hiatus“ în ritmul spectacolului.

Decorul, realizat prea din economii, s-ar fi cerut întrucîtva mai feeric.

Ca „parte a II-a“ a *Cocoșelului neascultător* a fost prezentată piesa *Mușchetarii Măgăriei Sale*. Din păcate, nici textul și nici spectacolul nu mai sînt la înălțimea primei realizări. Subiectul: măgarul ajunge împărat, printr-o confuzie; se urzește și un complot de către lup și vulpe. În apărarea dreptății vin mușchetarii: ursul, corbul, motanul. Măgarul împărat are veleități artistice, și din gelozie o prigonește pe privighetoare. Mușchetarii vor înlătura însă toate nedreptățile. „Fabula“ e pe-alocuri prea de-a dreptul dată și intervenția didactică ține în loc cursul acțiunii. Parodia la romanele lui Dumas nu e sesizabilă pentru copii și umorul ei se irosește în van.

Personajele de asemenea nu mai au aici aceeași prezență și prestanță plastică — mai ales trioul: ursuleț, motan, corb. În schimb, dominînd spectacolul, interpretarea dată măgarului de către Arcadie Donos este convingătoare, plină de un umor firesc, de bună calitate. Arcadie Donos și-a compus cu multă grijă, fizic și vocal, eroul (îi mai rămîne însă, ca singură grijă, să păstreze măsura și echilibrul copioasei sale apariții).

Demnă de semnalat realizarea *Cocoșelului neascultător*. Socotim că reluarea spectacolului în stagiunea viitoare va fi binevenită.

Și *Cercul de Stat* s-a arătat convins de necesitatea unui spectacol pentru copii: *Nota 10 la trapez*. I. Avian și Fred Firea au compus un scenariu amuzant, pe teme cotidiene din viața copiilor (n-ar fi stricat ca ele să fi fost gîndite mai în miezul specificului „artei arenei“ și nu ca scheciuri), scenariu ce a însoțit o suită de numere cam sărace și prea puțin variate (la un asemenea spectacol s-ar fi cerut prezența în scenă a unui mare număr de animale dresate). Nici interpreții comici n-au fost la înălțime. Horia Căciulescu, Ioana Matache, Zizi Bărbulescu s-au agitat mult și zgomotos, dar n-au realizat umorul scontat. Poate și din cauză că nu s-a ajuns să se închege o unitate artistică între „numerele“ de circ și partea propriu-zis teatrală a spectacolului.

Sfîrșitul stagiunii e numai un... început pentru copii, care-și așteaptă de multă vreme teatrul lor. Măcar, Teatrul Tineretului, care în stagiunea încheiată a dat, ca și în altele, mai multe speranțe decît spectacole, ar trebui să aibă un repertoriu permanent pentru cei mici.

